

МАСЛЕНІЧНЫЯ ПРЫГОДЫ (тыдзень перад Вялікім постам)

(На сцэне з'яўляюцца дзяўчаты, хлопцы, яны ладзяць карагод і спяваюць «Наша Масленка».)

Наша Масленка катліва,
Штось катліва,
Люлі, катліва!

А мы Масленку пракацілі,
Пракацілі,
Люлі, пракацілі!

Сырам гору набівалі,
Набівалі,
Люлі, набівалі!

Паверх маслам палівалі,
Палівалі,
Люлі, палівалі!

Нашы дзеванькі гуллівы,
Штось гуллівы,
Люлі, гуллівы!

Нашы хлопцы гарэзлівы,
Гарэзлівы,
Люлі, гарэзлівы!

Нашы маткі штось бурчлівы,
Штось бурчлівы
Люлі, бурчлівы!

Нас да хаты з горкі клічуць,
Дамоў клічуць,
Люлі, клічуць!

В я д у ч ы я. Вітаем вас, дарагія сябры!
В я д у ч ы. Сённяя свята Масленіцы!
Будзем песні спяваць,
Будзем у гульні гуляць,

Зіму праважаць,
Зіму праважаць,
Вясну сустракаць.

В я д у ч а я. Хто на Масленіцу сумуе,
Таму ў годзе не шанцуе.

В я д у ч ы. Значыць, будзем забаўляцца
І блінцамі сілкавацца!

В я д у ч а я. А мы думалі Масленіца сем нядзелек, ажно Масленка сем дзянёчкаў!

Сёння першы дзень Масленіцы, яго называлі «сустрэчай». У гэты дзень Масленіцу сустракалі і велічалі. А яшчэ гэты дзень лічыцца і мядзведжым святам, у гэты дзень мядзведзь прачынаецца ад спячкі; нашыя продкі клалі для яго на пень спецыяльна спечаны блінны ком.

Давайце ўсе разам павітаем нашу Масленіцу. Яна госцейка дарагая, яна пешаю не ходзіць – на коніках раз'язджае. Пажадаем ёй: што б конікі былі... *(усе разам)* вараныя і што б слугі былі *(усе разам)* маладыя!

*(На сцэну выходзіць дзяўчына-Масленіца,
з саламяным чучалам Масленіцы.)*

М а с л е н і ц а *(паказвае на чучала)*. Хоць і святкуюць мяне шмат стагоддзяў, душой я і сёння маладая. Мяне асабліва любіць моладзь, бо я, Масленіца, абажаю спяваць і танчыць, смяцца, радавацца, прыдумляць розыгрышы, гульні – адчуваць сябе вольнай, шчаслівай. Што ведаеце вы пра мяне? Праверым на масленічных прымаўках. Я пачну, а вы закончыце.

«Масленка з блінамі, а пост... *(з грыбамі)*».

«Будзе Масленка – будзе ля пуца... *(красенька)*».

«А мы Масленку чакалі – усё аладкі... *(выпякалі)*».

М а с л е н і ц а. Другі мой дзень называўся «зайгрышы» ці «заговіны». У гэты дзень моладзь каталася з ледзяных гор, гуляла ў снежкі, ладзіла карагоды, ігрышчы, спаборнічала ў сіле ці кемлівасці, спрыце. Цягам масленічных забаў хлопцы і дзяўчаты прыглядалі сабе суджаных.

М а с л е н і ц а. Трэці мой дзянёк называецца «ласунак», вельмі смачны і доўгачаканы, асабліва для мужчын. У гэты дзень цешчы запрашаюць у госці зяцёў, частуюць блінамі і аладкамі.

(На сцэне спяваюць «А цешча зяця на вячэру ждала».)

А цешча зяця на вячэру ждала,
А цешча зяця на вячэру ждала...
Ой, нечым цешчы зяця частаваць, (2 р.)
Прыйдзецца, цешча, дачку аддаваць. (2 р.)

Але ці ведаеце вы, што за вялікі блін, як сонца, трэба працаваць бясконца.

А каб пачаставаць аладкі, загадаю я загадкі.

(Загадкі адгадваюць толькі гледачы-мужчыны.)

«Старая баба цэлюю зіму дзяцей сагравала». *(Печ)*

«Без рук, без ног, а вароты адчыняе». *(Вецер)*

«Глянеш – заплачаш, а ўсе яму рады». *(Сонца)*

«Белы, а не цукар, без ног, а ідзе». *(Снег)*

(Пакуль ідзе гульня ў загадкі, на ўсёй пляцоўцы хлопцы, дзяўчаты з карагода раскідваюць як мага больш белых шарыкаў-снежкаў; хлопцы размаўляюць паміж сабой.)

– Пакуль загадкі адгадвалі, глядзіце, колькі снегу выпала!!!

– Мы з хлопцамі сёння з раніцы двор ад снегу чысцілі, а зараз зноў прыйдзецца за лапаты брацца!

– Давайце звернемся па дапамогу да гледачоў.

– А гэта ідэя! Шаноўныя, дапамажыце прыбраць гэты снег!

Але маем умову: мы вам завяжам вочы і кожнаму дадзім па мяшочку, а вы павінны як мага больш назбіраць у свой мяшок снежкаў! У каго іх будзе больш, той і перамог. Пераможцу чакае прыз, але які, я не ведаю, – бачыў, дзяўчаты на конт прыза шапталіся паміж сабой.

(Дзяўчаты прыдумалі: прызам для пераможцы будзе танец з самай прыгожай на свяце дзяўчынай – Масленіцай.)

М а с л е н і ц а. А пасля гэтых скокаў няблага і адпачыць. У чацвёрты дзень Масленіцы, у дзень святога Уласа, надвячоркам ішлі ў лазню. Ёй і прысвячаецца наступная гульня.

(Некалькі хлопцаў выбіраюць дзяўчат і даюць ім па сухім лазневым веніку. Дзяўчаты павінны «папарыць» сваіх хлопцаў. Хто з дзяўчат хутчэй абаб’е аб спіну хлопца венік, тая пара і будзе прызнана лепшай. Пераможцаў сябры «ўзнагароджваюць» жартоўнымі прыпеўкамі.)

Прыпеўкі, якія спяваюць пераможцу-хлопцу:

Дай, Божа, усяго,
Чаго хочацца:
Паспаць, паляжаць,
Паварочацца!

* * *

Ах, ты, Юрчка,
Што не жэнішся?
Прыйдзе зімачка –
Куды дзенешся?

* * *

Што ты, Юрчка,
Азіраешся?
Палюбіць каго
Сабіраешся?

Прыпеўкі, якія спяваюць пераможцы-дзяўчыне.

Мяне татка гадаваў –
Уволю хлеба не даваў.
Каб я шыбка не расла –
Хутка замуж не пайшла.

* * *

А першаму – павінен вянец,
А другому – золты персцень,
А трэцяму – сама млада,
Сама млада, як ягода.

М а с л е н і ц а. Даражэнькія! Ці вы пра мяне запам'яталі,
так разгуляліся. Парадую вас, дачакаліся пятага дзянёчка
Масленіцы – называецца «цешчыны вячоркі».

В я д у ч ы. У гэты дзень зяці сваіх любых цешчаў у госці
запрашаюць. Ну, а калі цешчу запрасілі, трэба ж яе нечым
частаваць. Запрашаю мужчын браць удзел у аўкцыёне.

(Хлопцы з карагода размаўляюць паміж сабой.)

– Цікава, хто з нас ведае больш страў, якімі частуюцца на
Масленку?

– Я пачну першы, а вы, сябры, прадоўжыце, можам нават
папрасіць дапамогі зала.

*(Ролю цешчы бярэ на сябе бойкая дзяўчына з карагода,
яна кіруе гульні. Пераможцам будзе той хлопец, хто*

*з выдумкай, з гумарам прарэкламуе свае стравы
і ў каго за большую цану яе купіць цешча.)*

Ц е ш ч а. Не была б я цешчай, каб не прыдумала варты прыз для пераможцы.

Зараз мае памочніцы – дзяўчаты з карагода завяжуць пераможцу вочы, яны спусцяцца да гледачоў і выберуць некалькі дзяўчат. Іх будуць падводзіць да пераможцы, сцісла характарызаваць, а хлопец з завязанымі вачыма павінен адказаць: калі гэта яго будучае сямейнае шчасце – сказаць: «Так», калі не – то і адказ адпаведны: «Не». Толькі слухайце сваё сэрца, яно вас не падмане! Гатовы? Пачынаем!

(Гульня «Сляное каханне» можа тычыцца не толькі пераможцы ці пераможцаў. Калі выбіраць такім чынам каханых моладзі будзе даспадобы, то ворта прыслухацца да іх жаданняў і працягваць гульню, пакуль будуць ахвотнікі браць у ёй удзел.)

Ц е ш ч а. Прыгожыя пары атрымаліся! *(Звяртаецца да дзяўчат з карагода.)* Дзяўчаты, упрыгожце сённяшніх нявест, надзеньце ім вяночкі. *(Звяртаецца да музыкі.)* Прашу вас, шлюбны вальс! Хай абудзіць ён у сэрцах кожнага з нас найпрыгажэйшае пачуццё між людзей.

М а с л е н і ц а. Дзякуй вам за танец! Разам з ім столькі ўспомнілася – летуценнага, шчаслівага!.. Але апусцімся з нябёсаў: нас чакае шосты дзень Масленіцы. У гэты дзень нявестка запрашала ў госці ўсю мужаву радню. Смачна частавала, для кожнага госця рыхтавала падарункі.

Запрашаю на сцэну некалькі маладых жанчын, яны паспаборнічаюць на найлепшы падарунак. Маючы немалы жыццёвы вопыт, ведаю, што людзі асабліва цэняць добрае, шчырае слова. Гэтыя маладыя жанчыны павінны сказаць святочную масленічную прамову, звернутую да каго-небудзь з мужавай радні.

В я д у ч ы. Дабрату ніяк немагчыма вымераць. Яна альбо ёсць, альбо яе няма.

В я д у ч а я. Таму на гэты раз пераможцаў не будзе. Проста ўсе прысутныя на свяце сваімі апладысмантамі *(больш ці менш гучнымі)* ухваляць прамоўцаў.

(Пакуль гучаць прамовы маладых жанчын, дзяўчаты, хлопцы з карагода рыхтуюцца да дня сёмага Масленіцы; яны разбіваюцца на пары.)

М а с л е н і ц а. Вось і дачакаліся мы з вамі сёмага дня Масленкі – дня, калі ўсе людзі просяць адзін у аднаго прабачэння. Паспрабуем гэтак зрабіць і мы. Зараз загучыць мелодыя полькі. Танцаваць будзем усе. Нашы хлопцы і дзяўчаты з карагода будуць і паказваць элементы танца, і дапамогуць, калі каму спатрэбіцца. Мая думка такая: падчас працэдуры запрашэння на танец партнёры гавораць адзін аднаму словы прабачэння – няма бязгрэшных, і чалавек заўсёды павінен быць гатовы да таго, каб павініцца.

(Гучыць полька. Пад яе музыку партнёры гавораць адзін аднаму: «Прабач...».)

М а с л е н і ц а. Гэтым масавым танцам, па сутнасці, завяршаецца толькі частка нашага святочнага дзейства, працяг якога адбудзецца на вуліцы. У народзе кажуць: «Хто людзей весяліць, за таго ўвесь свет стаіць!» Хай будзе так!

А цяпер бывайце, праз год Масленку чакайце!

З Масленкай вас, ды з вясёлаю!

З вясной яснай!

З долечкай шчаснай!

(Гучыць беларуская народная мелодыя, усе артысты кланяюцца і ў танцы пакідаюць сцэну.)

(Сцэнарый – Д.А.Аўрамчык)